

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Jeigu tapote nusikaltimo auka, galite apie tai pranešti:

- bet kurioje policijos nuovadoje arba bet kuriam policijos pareigūnui,
- bet kurioje prokuratūroje,
- bet kuriame apylinkės teisme.

Tai galite padaryti raštu arba žodžiu. Jeigu apie nusikaltimą pranešate žodžiu, jūsų pranešimą užregistravusi tarnyba parengia rašytinį protokolą. Paprašęs gausite rašytinį pranešimo patvirtinimą. Pranešimą taip pat gali pateikti kitas asmuo jūsų vardu. Šiam asmeniui specialaus įgaliojimo nereikia.

Daugumoje federalinių žemių policija taip pat suteikia galimybę apie nusikaltimą pranešti internetu, naudojantis internetine platforma „Internetwache“ arba „Onlinewache“.

Pateikdami pranešimą turėtumėte nurodyti savo asmens duomenis ir kaip su jumis susisiekti, jeigu reikėtų papildomos informacijos, o vėliau – kad būtų galima pakviesti jus atvykti į teismą liudyti. Jeigu nerimaujate dėl to, kad reikia pateikti savo asmens duomenis, ir jaučiatės, kad jums gresia pavojus, kuo greičiau apie tai praneškite tarnybai, kuriai pateikiate pranešimą. Tuomet galima patikrinti, ar prireikus pakanka nurodyti kitą adresą, kuriuo su jumis galima susisiekti, pvz., advokato arba paramos aukoms tarnybos.

Svarbu, kad pranešime pateiktumėte visą turimą informaciją apie įtariamąjį (-uosius) ir nusikaltimą, kad policija ir prokuroras galėtų patikrinti jūsų pateiktus duomenis ir pradėti pirminį tyrimą.

Nėra konkretaus termino, iki kurio reikia pranešti apie nusikaltimą. Tačiau už tam tikras nusikalstamas veikas, pavyzdžiui, įžeidimą ar neteisėtą asmens būsto neliečiamumo pažeidimą, baudžiamasis persekiojimas gali būti vykdomas tik gavus pareiškimą dėl baudžiamojo persekiojimo. Pareiškimas dėl baudžiamojo persekiojimo turi būti pateiktas raštu apylinkės teismui, prokuratūrai arba policijai per tris mėnesius nuo tada, kai sužinote apie nusikalstamą veiką ir nusikalstamos veikos vykdytoją. Siekiant atpažinti nusikalstamos veikos vykdytoją pakanka, kad būtų galima nustatyti jo tapatybę. Jo vardo ar pavardės žinoti nebūtina. Kai pranešite apie nusikaltimą, jums bus paaiškinta, ar reikalingas pareiškimas dėl baudžiamojo persekiojimo. Atkreipkite dėmesį, kad nusikalstamai veikai gali sueiti senaties terminas ir jos persekiojimas nebebus vykdomas. Tačiau senaties terminas sueina tik po daugelio metų, o atitinkami terminai skiriasi priklausomai nuo nusikalstamos veikos.

Kaip galiu sužinoti, kas vyksta šioje byloje?

Jeigu norite susisiekti su kompetentinga tarnyba ir apteikti užklausa, patartina nurodyti suteiktą nuorodos numerį, – tokiu būdu bylą galima rasti lengviau ir atsakymą galite gauti greičiau.

Nuorodos numerį jums suteiks tarnyba, kuriai pateikėte pranešimą. Paprastai pirmiausia skiriamas policijos bylos numeris. Šis bylos numeris suteikia jums galimybę pasiteirauti, ką daro policija, arba pateikti papildomos informacijos. Jeigu byla perduodama prokurorui, bylai suteikiamas kitas numeris. Jį galite sužinoti kreipęsis į policiją arba prokurorą.

Jeigu nežinote nuorodos numerio, nurodykite savo asmens duomenis ir, jei žinoma, kaltinamojo vardą ir pavardę.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)? Kokios sąlygos taikomos?

Teisė į nemokamą teisinę pagalbą suteikiama šiais atvejais:

Jeigu iš aplinkybių matyti, kad per apklausą jūs galite nepajėgti pasinaudoti savo teisėmis, kai duosite liudytojo parodymus valstybės lėšomis jums gali padėti advokatas.

Jeigu turite teisę įstoti į bylą kaip civilinis ieškovas, tam tikrais atvejais, visų pirma sunkių smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju, dar prieš pareiškiant valstybinį kaltinimą, jums gali padėti advokatas valstybės lėšomis. Jeigu šios advokato skyrimo sąlygos neįvykdytos, turite teisę gauti teisinę pagalbą kaip civilinis ieškovas, turintis teisę įstoti į procesą, ir galite prašyti ją suteikti, jeigu dėl savo finansinės padėties negalite padengti proceso išlaidų ir pats ginti savo interesus, arba negalima tikėtis, kad jūs pats tai darysite.

Kai prokuroras nusikalstamos veikos persekiojimą *ex officio* vykdo tik dėl viešojo intereso, galite pareikšti privatų ieškinį kaltinamajam, kad jis būtų nubaustas, jeigu prokuroras mano nesant viešojo intereso vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, o kaltinamasis nusikalstamos veikos padarymo metu buvo ne jaunesnis kaip 18 metų. Tuomet jūs perimate prokuroro funkcijas. Kaip privatus kaltintojas galite kreiptis dėl teisinės pagalbos į teismą, kuris priims sprendimą jūsų byloje. Teisinė pagalba jums bus suteikta, jeigu dėl savo finansinės padėties negalėsite padengti proceso išlaidų ir jei tikėtina, kad proceso baigtis bus sėkminga.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokiomis sąlygomis?

Jeigu kaip liudytojas duodate parodymus prokurorui ar teisme, jums bus atlygintos kelionės išlaidos, bus sumokėta kompensacija už prarastą laiką ir už patirtus finansinius nuostolius arba atlygintos prarastos pajamos, jei to paprašysite per tris mėnesius po to, kai davėte parodymus. Bet kuris policijos pakviestas atvykti asmuo taip pat gali turėti teisę į kompensaciją. Tai nustatyta atitinkamoje federalinėje žemėje galiojančiame žemės įstatyme.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla bus nutraukta jos neperdavus teismui?

Prokuroras gali nutraukti bylą dėl įvairių priežasčių.

Dėl sprendimo nutraukti bylą galite pateikti rašytinį skundą. Jeigu žinote daugiau faktų ar turite įrodymų, svarbu juos konkrečiai nurodyti skunde. Jeigu prokuroras palieka galioti savo sprendimą, bylą peržiūri generalinis prokuroras. Jūsų skundas visada bus nagrinėjamas raštu.

Kai kuriais atvejais, jeigu prokuroras ir generalinis prokuroras atsisako vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, galite perduoti bylą kompetentingam aukštesniajam apygardos teismui (vok. *Oberlandesgericht*) (arba apygardos teismui, vok. *Kammergericht*) ir pradėti procesą, kad būtų pareikštas kaltinimas. Jeigu jūsų atveju toks procesas įmanomas, generalinis prokuroras savo sprendime jums tai aiškiai nurodys. Tačiau tokiam procesui yra nustatyti terminai ir taikomi griežti procedūriniai reikalavimai. Prašymą turi pasirašyti advokatas, o jeigu proceso baigtis jums bus nepalanki, turėsite padengti išlaidas.

Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?

Jeigu esate liudytojas, pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje dalyvaujate tik tam, kad duotumėte parodymus. Baigęs duoti parodymus galite dalyvauti teismo posėdyje kaip žiūrovas, tačiau pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje dalyvauti nebegalite.

Jeigu įstojote į bylą kaip civilinis ieškovas, turite teisę dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje ir galite teikti prašymus, visų pirma prašymus pateikti įrodymus, klausimus ir pareiškimus, kaip tai daro prokuroras. Jūs, kaip civilinis ieškovas, taip pat turite galimybę pasakyti baigiamąją kalbą.

Kaip civilinis ieškovas baudžiamajame procese galite reikalauti nusikalstamą veiką padariusio asmens atlyginti žalą

arba sumokėti jums kompensaciją už patirtą skausmą ir kančias. Ir būdamas civilinis ieškovas baudžiamajame procese taip pat turite teisę dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje, tačiau neturite kitų civilinio ieškovo procesinių teisių.

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar galiu pasirinkti: nukentėjusiojo, liudytojo, civilinio ieškovo arba privataus kaltintojo statusą?

Kol tyrimas nebaigtas, jūs kaip nusikaltimo auka baudžiamajame procese pirmiausia turite liudytojo statusą. Galite bet kuriuo metu susisiekti su valdžios institucijomis ir pateikti joms papildomų įrodymų ir informacijos. Nusikaltimų aukos, kurios Baudžiamojo proceso kodekse vadinamos „sužalotais asmenimis“, turi daugiau įgaliojimų nei bendras liudytojų teises, pavyzdžiui, jos turi teisę prašyti informacijos apie tai, ar įtariamasis yra sulaikytas, tam tikromis sąlygomis – susipažinti su bylos medžiaga arba gauti informacijos iš bylos (žr. toliau), teisę prašyti advokato pagalbos arba prašyti, kad jis joms atstovautų.

Jeigu vėliau turite teisę įstoti į bylą kaip civilinis ieškovas, pats galite nuspręsti, ar norite tai daryti. Jūs taip pat sprendžiate, ar vykstant baudžiamajam procesui kaip civilinis ieškovas baudžiamajame procese norite reikalauti, kad jums būtų atlyginta žala arba sumokėta kompensacija už patirtą skausmą ir kančias.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Apklausoje metu jūs, kaip liudytojas, turite šias teises:

- Jūs galite atsisakyti duoti parodymus, jeigu kaltinamasis yra (buvo) jūsų sutuoktinis arba sužadėtinis (įskaitant registruotą tos pačios lyties asmenų partnerystę), arba esate su juo siejami artimos giminystės arba svainystės ryšių.
- Galite neatsakyti į tam tikrus klausimus, jei dėl to jums arba jūsų artimiems giminaičiams galėtų būti iškelta baudžiamoji byla.
- Klausimai, žeminantys asmens orumą, arba klausimai apie jūsų privatų gyvenimą turėtų būti užduodami tik tuo atveju, jei jie yra esminiai.
- Jus gali lydėti asmuo, kuriuo pasitikite, jeigu jo buvimas nekenkia tyrimo tikslui.
- Jus taip pat gali lydėti advokatas.
- Jeigu esate nepajėgus pasinaudoti savo teisėmis, į apklausą valstybės lėšomis gali būti pakviestas advokatas jums padėti, kai duosite liudytojo parodymus.
- Jeigu vokiečių kalbą mokate nepakankamai gerai, į jūsų apklausą bus pakviestas vertėjas žodžiu.
- Turite teisę gauti kompensaciją (žr. pirmiau pateiktą klausimą „Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas?“).

Pagrindinės jūsų, kaip liudytojo, pareigos yra šios:

- Privalote sakyti tiesą. Tai taip pat reiškia, kad negalite nutylėti nieko, kas galėtų būti svarbu nagrinėjant bylą. Už tyčinius melagingus parodymus baudžiama ir už juos paprastai skiriama laisvės atėmimo bausmė. Melagingas įtarimas arba trukdymas vykdyti teisingumą taip pat yra nusikalstamos veikos, kurias gali padaryti liudytojas, davęs melagingus parodymus.

Gavę prokuratūros šaukimą arba policijos šaukimą prokuratūros ar teismo vardu, privalote atvykti į apklausą.

Ar bylos nagrinėjimo teisme metu galiu padaryti pareiškimą ar duoti parodymus? Kokiomis sąlygomis?

Jeigu esate pakviestas dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje kaip liudytojas,

privalote duoti parodymus, išskyrus atvejus, kai galite atsisakyti juos duoti (žr. pirmiau pateiktą informaciją apie liudytojo teises ir pareigas).

Kaip civilinis ieškovas per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį galite padaryti pareiškimą (taip pat žr. „Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?“).

Kokią informaciją gausiu nagrinėjant bylą teisme?

Jums, kaip sužalotajam asmeniui, jūsų prašymu bus pranešta apie teismo proceso baigtį.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Jeigu padarytu nusikaltimu buvo pažeistos jūsų teisės, advokatas gali jūsų vardu susipažinti su bylos medžiaga ir įrodymais, jei įrodo teisėtą interesą tai padaryti. Tokiu atveju jums taip pat gali būti suteikta informacija ir bylos dokumentų kopijos, siekiant jus informuoti apie bylos eigą. Jeigu turite teisę įstoti į bylą kaip civilinis ieškovas, nei jums, nei jūsų advokatui nereikia įrodyti teisėto intereso norint susipažinti su bylos medžiaga arba gauti informacijos.

Jeigu jums, kaip sužalotajam asmeniui, neatstovauja joks advokatas, jūs pats turite teisę susipažinti su bylos medžiaga ir galite tai padaryti prižiūrint atitinkamam pareigūnui.

Teisė susipažinti su bylos medžiaga arba gauti bylos informaciją tam tikromis sąlygomis gali būti nesuteikta, pavyzdžiui, jei tai pakenktų tyrimui. Ši teisė turi būti nesuteikiama, jei esama viršesnio kaltinamojo ar kitų asmenų intereso, kurį reikėtų ginti. Iki pareiškiant kaltinimą ir po to, kai galutinai užbaigiamas procesas, dėl leidimo susipažinti su bylos medžiaga sprendžia prokuroras, o kitais atvejais – bylą nagrinėjantis teismas.

■ Paskutinis naujinimas: 17/06/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.